

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs X. De resignatione factâ vi, metu, dolo, post spolium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

mandassem. col. 3. ubi is dicat, quod si Procuratoris aliquid interest, Dominus non liberabitur ab interesse propter revocationem, quia Procurator non est certificatus, & ideo mandatum adhuc durat ad effectum, ut constitutus teneatur ad interesse mandatarii. Similiter, ut Tond. loc. cit. n. 28. respectu illius, cum quo Procurator aliquid gessit, durat mandatum ad effectum consequendi damna, & interesse usque ad tempus revocationis intimatae, adeoque tenetur constituens ad damna, sive consistant in expensis, sive in aliis damnis.

2. Respondeo secundò: In casu presente Principalis tenetur solum ad interesse intrinsecum, veluti sunt expensae factae pro expeditione ad Urbem, pro Nunciis, Curforibus, aliisque similibus; non verò ad interesse extrinsecum, seu extra rem. Tond. loc. cit. n. 34. juxta regulam, ut ait, generalem DD. in l. si quando. c. unde vi. & nominatim Fumei in tr. de eo, quod interest. n. 43. & seq. nempe quòd quotiescunque aliquis actus sit lege permittente, & dando operam rei licitae, solum esse intrinsecum debeat. Porro tradit Tond. à n. 31. cum interesse illud, utpote consistentis potius in facto, quam in jure difficilis sit probationis, taxari & liquidari debere juxta qualitatem personarum, locorum, ac temporum, adeoque in hoc, ut Menoch. de arb. casu 116. n. 20. multum possit arbitrium judicis.

PARAGRAPHVS X.

De Resignatione facta vi, metu, dolo post spoliū.

Quaestio 701. An, & qualiter resignatio debeat esse libera & spontanea?

Respondeo: Debere esse liberam & spontaneam, seu voluntariam in hoc sensu, ut neque vi, seu metu, neque fraude, vel dolo sit extorta. Garc. p. II. c. 3. n. 143. Castrop. de benef. d. 6. p. 2. §. 5. n. 1. Azor p. 2. l. 7. c. 26. q. 1. Paris. l. 13. q. 1. n. 1. ubi: quòd inter alia requisita bonae ac validae resignationis illud obtinet principalem locum, quòd debeat esse libera ac voluntaria, juxta c. ad audientiam. de his, qua vi metusve causae sunt. c. Abbas. c. ad aures. tit. eod. c. accepta. de restitut. spoliar. quibus, uti & aliis textibus resignatio beneficii metu extorta graviter improbat; metus siquidem liberae voluntati contrariatur. Paris. loc. cit. n. 7. & Card. Paris. conf. 2. n. 29. vol. 4. & dolo consensus excludit. Paris. l. 9. q. 3. n. 7. dolo enim deceptus non dicitur consentire. Paris. ibid. n. 9. ex Card. Paris. conf. 100. n. 72. vol. 1.

Quaestio 702. An igitur resignatio metu facta sit nulla, & in specie, si juramento sit vallata?

1. **R**espondeo primò: Esse nullam. Garc. loc. cit. Card. de Luc. de benef. d. 78. n. 6. ubi: quòd positae probatione metus, vel coactionis resultat nullitas actus resignationis. Paris. cit. q. 1. n. 3. ubi: communis schola Canonistarum, & Legistarum concludit, resignationem factam metu esse nullam. citat pro hac communi sententia AA. quos plurimos, probatque illam citatis q. praeced. textibus illis quatuor.

2. Respondeo secundò: Citra omnem dubitationem est nulla in hoc sensu, quòd facta careat omni robore firmitatis, Castrop. loc. cit. n. 2. Paris. cit. q. 1. n. 5. constat ex citatis textibus; atque ita in terminis generalibus, quòd, qua vi metusve causae sunt, carere debeant robore firmitatis, dicitur in toto titulo ff. & cod. de his, qua sunt vi metusve causae. Pari modo, qui metu cogente Procuratorem constituit ad beneficium resignandum, ipsa constitutio sit nulla (etiam, ut expressè Paris. ipso jure) & quidquid agit, planè improbat; à Jure, Paris. cit. q. 1. n. 47. Azor. loc. cit. citantes Abb. & Host. in cit. c. Abbas. neque in revocatione talis Procuratoris ex metu constituti opus esse, ut ipsi Procuratori vel Resignatario (adde nec Superiori, coram quo facienda resignatio) fiat intimatio, sed posse etiam clam revocari tradunt iidem.

3. Ampliatur responsio, ut procedat in cujuscunque demum beneficii, seu dignitatis, etiam maximae, resignatione interveniat metus. Paris. cit. q. 1. n. 2. & 9.

4. Ampliatur secundò, ut nulla sit in dicto sensu resignatio, à quocunque desummetus inferatur, sive à Laicis, sive Ecclesiasticis quibuscunque, puta à Cardinalibus, ab Episcopis, coram Vicariis, aliisque Ordinariis, Praelatis, Collatoribus, sive ab extraneis, sive à parentibus. Azor loc. cit. Paris. cit. q. 1. à n. 10. singula stabiliens multis AA.

5. Ampliatur tertio, ut procedat, etiam si collatio de tali beneficio ex metu resignato facta jam sit alteri. Paris. n. 46. citans Ruin. conf. 121. vol. 4.

6. Ampliatur quarto, & respondetur ad alteram quaestionis partem: ut jure reprobetur, infirmetur, & in dicto sensu sit nulla resignatio, etiam si juramento sit firmata, dum nimirum (ut Paris. n. 16.) ex metu juravit quis renunciare beneficium, vel in resignatione juravit, se non repetiturum illud, Castrop. loc. cit. n. 2. Azor loc. cit. Paris. cit. n. 16. citans Butrio. in cit. c. ad audientiam. Navar. in c. accepta. de restitut. spoliar. conf. 121. n. 3. vol. 4. Ne tamen hinc communi conclusioni obster textus c. ad aures. de his, qua vi, &c. ubi dicitur: Tua igitur discretioni praesentibus innotescat, quòd renunciatio facta ad terrorem Laicorum (nisi forte juramento, vel fide interposita sit confirmata) non impediat, quòd minus is, qui renunciavit Ecclesiae, ad cujus regimen prius erat electus, praesentatur eidem, &c. ne inquam textus ille obster, dicendum, requiri tamen, & necessarium esse, ut talis à juramento Superioris auctoritate absolvetur ad effectum, ut possit agere, & petere, & redire ad beneficium metu renunciatum cum juramento. Azor. loc. cit. Paris. cit. q. 1. n. 29. qui etiam n. 28. cum Nav. in c. accepta. de restitut. spoliar. in 6. opposit. n. 6. ait, hanc esse veram ad dictam textum responsum, ut dicatur textus ille procedere ante absolutionem à juramento, ita ut, nisi eam obtulerit, non possit illi Ecclesiae praesentari (seu repetere denuo, & redire ad beneficium; eadem enim utriusque est ratio; quamvis vel hinc aliam ad citatum textum responsum perant alii, quam sustentabilem dicit Paris. n. 26, nimirum illum loqui de resignatione juris ad beneficium; quia loquitur de jure quaesito per electionem, in praesentia autem agatur de jure in beneficio resignato, quòd difficilius tollitur) sive juramentum factum fuerit metu ad resignandum, & dein secuta resignatio, sive facta fuit resignatio ob metum, & dein interpositum juramentum de non repetendo, Nam

Nam, ut Azor *loc. cit.* juramentum servandum est, quoties ab iure animæ interitum servari potest, & licet actus meticulous sit nullus. Paris. *n. 34.* citatis plurimis, & juramentum metu extortum, obligat tamen mero jure, & ideo absolutionem requirit; sive cum vi & metu juratum est, requiritur absolutio, & juramentum tale propria auctoritate sperni non potest. Paris. *n. 30. 31. & 35.* citans Menoch. *conf. 24. n. 2. §. vol. 1. ac* dicens, esse magis communem Canonistarum & Legistarum, teste Burfat. Ita (ur subjungit Paris, *n. 35.* citato Jo. And. Imol. Felin. &c.) qui juravit solvere usuras, prius deberet petere absolutionem. Porro, quamvis in petenda absolutione à juramento super actu interposito non sit necessaria citatio partis; cum etiam eà invitâ concedatur. Paris. *n. 37.* & Afflic. *decif. 220. n. 10. &c.* requiri tamen citationem partis in absolutione à juramento præstito super actu metu celebrato, tradit Paris *n. 38.* citans pro hoc Burfat. *conf. 72. n. 2. §. vol. 1. Selv. de jurejur. q. ult. Covar. l. 1. variar. c. 4. Menoch. conf. 24. n. 11. vol. 1. &c.* Possit autem dictam absolutionem peti etiam si juratum, illam non petere; eod quod tale juramentum sit illicitum, sicut votum de dispensatione voti non petenda, habet Paris *n. 39. 40. 41.* citato Felin. in *c. constitutus. de rescript. n. 9.* Ac denique *n. 42. & 43.* ait, procedere hæc etiam in resignationibus factis in Curia, in quibus de stylo vulgari & notorio præstatur juramentum, quod non interveniat metus, dolus, fraus, ita ut dicto juramento non obstante, resignans adhuc agere possit metu, & audiri super metu illato; eod quod tale juramentum respexerit duntaxat actum resignationis, & non super hoc, quod non voluerit convenire & agere, juxta quod decisum testatur à Rota.

Quæstio 703. An resignatio facta metu sit nulla & irrita ipso jure; an verò, & qualiter sit nulla ope exceptionis, seu rescindenda & jure irritanda?

Respondeo primò: Resignatio beneficii metu (intellige gravi, de quo *quæst. seq.*) non est ipso jure nulla, sed duntaxat venit irritanda, implorando nimirum officio Judicis, vel ope exceptionis, seu actione, quod metus causâ &c. Castrop. *cit. §. 5. n. 4.* Azor. *loc. cit. c. 22. q. 2.* Garc. *p. 11. c. 3. n. 143.* Paris. *l. 9. q. 2. n. 8.* citans pro hoc AA. quam plurimos, & plures Rotæ decisiones contra Host. in *c. ad aures. Vital. in Clem. multorum. de penis. n. 27.* Butrio in *c. super hoc. de rescript. Rossiniac. de benef. c. 19. n. 5. & seq. Staphil. de lit. grat. tit. de var. mod. vacat. n. 24. & seq.* citatos ab Azor & Paris. *n. 1.* Fundamentum responsonis est, quod ea, quæ ex metu fiunt, mero jure valent. Castrop. *loc. cit.* dicens, id ipsum à se fusè probatum, *tr. 2. de peccat. d. 1. p. 9.* quodque jura nulla declarent, resignationem beneficii metu factam esse ipso jure nullam, sed solum esse irritandam, ut pote utentia verbis futuri temporis. v. g. *Ecclesiam ei restitui facias. c. ad audientiam. Prædicto R. c. integritate restitui universa. c. 2. quod metus causâ &c.* quæ rescissionem seu irritationem non faciunt, sed faciendam designant. Castrop. *loc. cit.* Paris. *n. 10.* (qui etiam *n. 11. & seq.* id ipsum ex eo probat, quod juramentum interpositum super actu ipso jure reprobato seu nullo sit nullum, seu non obliget; teneat tamen & obliget super renunciatione beneficii metu factum; quod manifestum signum, talem renunciationem non esse ipso jure nullam) quia etiam

jura ideo dicunt, renunciationem ex metu factam nullius esse momenti, quia quod ad effectum talis censetur, ac si irrita esset. Azor. *loc. cit.* Qui tamen *ibid.* responsonem nostram sic limitat; ut, si beneficiatus fuerit captus à Domino sæculari, & detentus ab eo in carcere, resignet beneficio, resignatio sit ipso jure nulla, juxta *Clem. multorum. de penis. §. sanè.* Proinde facile solvuntur, quæ ex iisdem textibus formantur argumenta in oppositum. Ac primo quidem ad illud, quod formatur ex *c. ad aures. c. ad audientiam. de his, qua vi;* ubi dicitur, renunciationem metu factam non impedire restitutionem, quem utique impediret, si talis resignatio esset valida, responderetur; valorem resignationis metu factæ non impedire, quin talis resignans possit restituere; cum, licet careat titulo ac possessione beneficii, careat tamen illo ob resignationem coactam, ad cujus rescissionem propter injuriam ibi imbibitam jus habet; rescissâ autem tali resignatione (intellige, non auctoritate propria, sed officio Judicis) restituitur ad beneficium. Castrop. *loc. cit. juncto n. 5.* Secundò ex eo, quod *c. ad audientiam,* dicitur, talem resignationem carere debere robore firmitatis, non re & inferitur, non esse validam; sed bene non esse validam perpetuè ac irrevocabiliter, cum veniat rescindenda. Castrop. *cit. n. 8.* Tertiò *Clem. multorum. de penis,* decernens, resignationem factam ad terrorem laici esse ipso jure nullam, de speciali omnino casu loquitur, in quo non solum resignanti sit injuria per coactionem resignationis, sed etiam statui Ecclesiastico, dum beneficiatus in carcere à potestate laica detentus resignare cogitur. Azor *loc. cit.* Castrop. *cit. n. 5.* Paris. *n. 14. juncto n. 18.* qui etiam dicunt, hanc esse specialem & unicam limitationem & exceptionem responsonis nostræ, à qua, ut Castrop. non leve argumentum ducitur, quod reliquæ meticulousæ resignationes valeant, quia jura reliqua non utuntur verbis ita nullitatem declarantibus; cum nullibi utantur termino illo universalis: nullius omnino decernimus firmitatis. Adde quod id decernimus jus novum in auctori denotet, ut idem Castrop. juxta *gl. in c. eos. de senten. Excom. in 6.* Quartò denique inter resignationem beneficii, & electionem, quæ metu facta ipso jure est nulla. *c. ubi periculum. de elect. in 6.* Item matrimonium, quod metu contractum ipso jure quoque nullum est, *c. cum coram. c. veniens. de sponsal.* magna est differentia in hoc puncto & diverfa ratio, cum electio jus publicum respiciat, resignatio privatum; matrimonium verò, & ingressus religionis status sunt perpetui & indissolubiles. Castrop. *cit. n. 5.*

2. Respondeo secundò: rescindenda talis resignatio coacta ac violenta implorato officio Judicis, vel intentata actione, quod metus causâ. Castrop. *loc. cit. n. 4. & 5.* Azor. *loc. cit.* Paris, *n. 19.* citans Calderin. *conf. 1. de renunc. Coraf. de benef. p. 1. c. 8. n. 11. &c.* Et Rotam dicere *decif. §. n. 2. de renunc. in nov.* quod intentabit vindicationem ad beneficium metu resignatum, vel possessorium recuperanda. Rebuff. in *pr. tit. de resign. metu extorta. n. 4.* dicere, quod intentabit actionem utilem in rem; eod quod per resignationem metu factam perdatur solum directa actio; vel actionem personalem, quod metus causâ, per quam omnia debeant reduci ad statum pristinum. Porro in hac restitutione opus esse novâ collatione, tenet Castrop. *loc. cit. n. 4. in fine.* Probus *ad monach. Rubric. de renunc. apud Paris. cit. q. 2. n. 25.* eod quod jus extinctum non reviviscat sine nova collatione. Eâ opus esse, dum beneficium il-

lud

lud collatum alteri, tenent Azor. *loc. cit.* Paris. n. 28. aliàs vero eà opus non esse tenent iidem Azor & Paris. n. 23. citans Rebuff. *de paris. posses.* n. 179. n. 328. Coraf. *de benef. p. 1. c. 8. n. 11.* Nav. *in c. accepta de restit. spoliar. opposit.* n. 15. Card. Paris. *conf.* n. 165. vol. 4. qui etiam *conf.* 66. n. 1. vol. 4. dicat, renunciandi ob metum dari regressum. Ad illud vero, quod jus extinctum per talem resignationem meticulousam non reviviscat sine nova collatione, ait Paris. n. 25. id procedere, nisi aliud interveniat, per quod sequatur integra restitutio, juxta *c. ab exordio. d. 31.* uti & Azor *loc. cit.* dicit, ad reviviscantiam istius juris extincti satis esse restitutionem in pristinum jus: quin etiam Paris. n. 27. dicit, quod restitutio Judicis fungatur vice collationis. Atque in his jam pro praxi

3. Inferuntur plura primò: Ante restitutionem illam faciendam per Judicem non posse renunciare jure & cum bona conscientia tenere & ministrare in beneficio per metum resignato, & ejus fructibus uti; eo quod titulum perdiderit, & beneficium licite teneri nequeat sine titulo canonico, juxta *c. 1. de reg. juris in 6.* Paris. n. 29. 30. & 31. & ex eo Azor *cit. q. 2. § verum querat.* Secundò: non posse illum resignantem titulo taliter resignati beneficii promoveri ad ordines. Azor. *ibid.* Paris. n. 32. citato Nav. *ubi ante n. 22.* Tertio non teneri taliter resignantem amplius ad horas. Azor. *loc. cit.* Paris. n. 33. ex Nav. *ubi ante n. 21.* Quarto, talem si post resignationem metu factam permanferit in possessione per triennium, non frui privilegio regulæ de triennali poss. Azor. *loc. cit.* Paris. n. 35. ex Rebuff. *de paris. poss.* n. 315. Qui tamen cum eodem Rebuffo *ibid.* n. 328. docent, quod, si talis antequam ex metu resignavit, illud beneficium possederit pacifice per annum, & dein illud post dictam restitutionem possederit pacifice per biennium, fruatur beneficio dictæ regulæ, ac habeatur, ac si possessio nunquam fuisset interrupta; eo quod, cum quis pristino juri restituitur, in illud ex toto redeat, juxta *l. quod si minor. § de restit. ff. de minoribus.* Illud hic notat Paris. n. 38. quod inferentes metum, ut fiant resignationes beneficiorum, sunt excommunicati, citans Rebuff. *in pr. tit. de resign. extorta n. 3.* & Dd. communiter in *Clem. multorum.* Item. n. 39. quod priventur beneficiis, si quæ habent, pro quo citat Rebuff. *in pr. tit. de mod. amit. benef. n. 48.* quod intellegendum erit juxta terminos citate *Clem.*

Questio 704. Qualis esse debeat dictus metus?

1. Respondeo primò: Debet esse metus gravis, seu cadens in constantem virum. Castrop. *cit. §. 5. n. 2.* Azor. *cit. c. 26. q. 1.* Paris. *l. 13. q. 1. n. 52.* juxta communem & receptam omnium sententiam, ut Paris. non enim omnis metus gesta rescindit, sed solum qui justus est, juxta *l. metum. ff. quod metus causa. c. ult. de appellat.* Paris. n. 53. Justus autem metus dicitur, qui cadit in constantem virum, *c. cum dilectus. c. veniens. e. consultationi. quod metus causa.* Paris. n. 54. citans præter dictos textus Card. Paris. *conf.* 10. n. 56. vol. 1. Mascard. *in c. 1. n. 24. de offic. deleg. &c.* Cum autem varia sit hominum conditio, alii constantissimi, constantes alii, aut magis timidi, Judici arbitrandum relinquitur, an metus hic & nunc sit justus. Paris. n. 58. & 59. citans Abb. *in c. cum virum. n. 8. de regular. Menoch. de arb. iud. casu. 135. n. 2.* Covar. *de spons. p. 2. c. 3. §. 4. n. 8.* Card. Paris. *conf.* 53. n. 60. &c. De quo arbitrabitur Judex juxta qualitatem personarum, cum minor metus cadat in pue-

rum quam in virum. Paris. n. 60. citatis pluribus, Azor. *cit. q. 1. ubi in fine ait:* metus justus centeretur habitæ ratione personarum; nam in meticulousis, in senibus & literatis minor metus sufficeret. Item minor fit metus ubi adest, quam ubi abest Princeps. Paris. n. 63. citans Card. Paris. *conf.* 66. n. 4. vol. 4. Oldr. *conf.* 251. col. 1. Cravett. & c.

2. Respondeo secundo in specie: Respectu omnium timor mortis vel cruciatus inducit metum justum. Paris. n. 64. citans Card. Paris. *conf.* 60. n. 12. vol. 4. Alex. *conf.* 253. n. 3. etiam si actualiter vis non inferatur; eo quod quis non teneatur expectare vulnus. Paris. n. 65. & 66. ex Card. Paris. *conf.* 53. n. 57. & seq. vol. 4. modò persona, quæ mortem vel cruciatus minatur, sit talis, quæ valeat & soleat tales minas ad effectum deducere, & sint minæ atroces. Paris. n. 115. Et sic, si quis resignavit beneficium ob metum mortis vel cruciatus corporis, resignatio est nulla. Paris. n. 111. dicens in hoc concordare omnes.

3. Secundo metus excommunicationis est justus & cadens in constantem virum. Paris. n. 134. 141. citans Hostiensis & Dd. communiter in *c. dilectus. quod metus causa.* Non licet injusta excommunicationis sententia non liget quo ad Deum, nocet tamen quo ad participanda Sacramenta, & talis excommunicatus parere debet, ne ex superbia ligetur, qui prius ex pravitate sententiæ absolutus tenebatur, ut dicitur *c. hic. 13. q. 3.* unde justum metum inducit. Paris. n. 195. Adeoque renuncians beneficium ob timorem excommunicationis imminentis, de qua fuit ei comminatum per Episcopum, Vicarium, vel alium Ordinarium, si non renunciaret, potest dicere resignationem nullam, & ad beneficium redire, quia nulla est, & non tenet talis resignatio. Paris. n. 129. citans Cardin. in *Clem. uni. de renunc. n. 7.* Decium *in c. ex parte, de rescrip. n. 25.* Barbat. *conf.* 30. l. 3. &c.

4. Tertio periculum amissionis omnium bonorum inducit metum justum, Paris. n. 144. juxta *gl. in c. 2. quod metus causa.* Equiparatur siquidem hic metus metui mortis Paris. n. 145. citans Ruin. *conf.* 23. n. 9. l. 1. Decium *conf.* 690. n. 8. Menoch. *de arb. iud. cas. 135. in fine Mascard. de prob. concl. 1051. n. 54.* Procedere id ipsum in amissione majoris partis bonorum, tradit Paris. n. 155. citans Abb. ac dicens communem. Pro quo etiam allegat *c. frequens. de restit. spol. in 6. ubi in actu odioso equiparantur omnia bona, & major pars.* Unde jam nulla erit resignatio beneficii facta ob metum amissionis omnium bonorum. Paris. n. 143. citans Coraf. *de benef. p. 1. c. 8. n. 10.* Card. Butr. Abb. & Dd. communiter in *c. 2. quod metus causa.* Subjungit tamen Paris. n. 157. quod, qui resignant ob metum amissionis patrimonii, peccent, nihilominus licite restituantur in odium inferentium metum, pro quo citat Innoc. in *c. 2. quod metus exusa.*

5. Quarto etiam præceptum comminatorium privationis dignitatis vel carceris latum à Rege aliquo vel Principe, inducit justum metum ad effectum, ut ex eo facta resignatio annullari seu rescindi possit. Paris. *cit. q. 1. n. 183.* dicens communem, juxta quam consuluerunt, ut ait, duo præclarissimi Dd. Decium *conf.* 209. & Ruin. *conf.* 121. l. 3. addit Paris. n. 188. ex eodem Ruino *loc. cit. n. 11. l. 2. 13.* satis ex literis Regis constare de metu, cum Epistola plene probet intentionem scribentis, si appareat ejus manu scripta, vel habeat Regis sigillum. Porro, quod attinet ad actualem incarcerationem, pro-

probat ea iustum metum; & vel hinc resignatio facta ab incarcerato (inrellige non solum vi potestatis laica, de qua loquitur *Clem. multorum*, sed etiam vi potestatis Ecclesiastica) non tenet, sed est rescindibilis. *Parif. n. 116. & 117.* Ad hoc autem, ut actus gestus in carcere dicatur per vim & metum, duo debere copulativè concurrere, nempe quòd incarceratio sit iniusta, & quòd ordinata ad illum actum faciendum, sive quòd carceratio conducat ad commodum carcerantis, vel ejus conjunctorum, tradit *Card. de Luca. de benef. d. 78. n. 7.* Et sic requiritur quoque, ut compulsio ad resignandum proveniat ab eo, qui incarceravit; secus enim est, si ab alio; nam si quis instante Fisco, vel alio in vinculis detineretur, & cum tertio contractum iniret, utique non diceretur metu carceris celebratus, nisi cum persona, ad cujus petitionem fuit detentus, contraheret. *Parif. n. 120.* dicens communem ex adductis per *Burfatt. conf. 72. n. 34. vol. 1.* Si tamen renunciatio facta statim, postquam exivit carcere, valida erit, si constet metum cessare. *Parif. n. 121. & 122.* Secus si viger causa metus praeambuli, quamvis renunciaverit sponte, & ex intervallo secuto, tamen metus durare videtur. *Parif. n. 123.* qui etiam *n. 124.* id exemplificat in eo, qui ductus extra carceres renunciat, ne reducat ad carceres. Porro carcer in hoc proposito dicitur quilibet locus, à quo quis liberè discedere nequit. *Parif. n. 128.* citans *Burfatt. conf. 72. n. 34. vol. 1.*

6. Respondeo tertio: Sufficit metus iustus, etiam si non sit incusus directè possidenti beneficium, sed ejus fratri, vel alteri conjuncto ad istum effectum, ut inde resulter dicta nullitas resignationis. *Card. de Luca de benef. d. 78. n. 6.* sic etiam *Parif. n. 66.* ait, metum iustum esse respectu patris, dum periculum imminet filii. *Item n. 69.* iustum metum esse timorem mortis affinium, & ut habet *n. 70.* amissionem omnium bonorum. Atque ita concludit *n. 158.* renunciationem dici metuliosam, & hinc nullam, si fratri, vel consanguineo imminet periculum, vel decineatur in carcere, & ob hunc metum frater, vel alter renunciat beneficio, pro quo citat *Card. Parif. conf. 5. n. 161. vol. 3.* *Nav. in c. accepta. opposit. 5. n. 1.* *Felin. in c. Ecclesia 8. Mariae. de constitut. n. 99.* &c. qua tamen intelligenda juxta dicta paulò ante, dum ipse frater, pater, consanguineus injustè detinentur in carcere, ut *Parif. n. 161.* nam juris executio non inducit metum, nec injuriam. *l. injuriam. §. 1. ff. de in injuria.* Item ut ad effectum extorquendi resignationem fiat incarceration. Ut *Parif. n. 165.*

7. Respondeo quarto: Metum reverentialem, v. g. Cardinalis, Episcopi, parentis, &c. vitare resignationem, seu reddere illam refundendam, tenebunt consequenter, qui doceat, quòd sola causa reverentia sufficiens est, ut rescindatur contractus; quales sunt *Mascard. de probat. concl. 1051. n. 15.* *Ruin. conf. 60. l. 3.* *Castrenf. Ripa &c.* quos refert *Parif. cit. q. 1. n. 170.* Negativam, seu metum reverentialem non vitare renunciacionem, tenent cum *Buttio in c. cum inter. not. 4. n. 5.* alii apud *Parif. n. 166.* distinguit ipse *Parif. n. 172.* citans pro hac distinctione *Bartol. in l. si ob turpem. ff. de condit. ob turp. causam. col. 2. in fine.* & plures alios, eique inhaerent *Azor. loc. cit.* nimirum vitari resignationem, si adsint mixtae verbera, secus si abint. Hæcque minas inducere iustum metum juxta qualitatem inferentis, & illius, cui inferuntur, spectata nimirum personam minantis, an promptus sit & solitus

statim exequi, quod minatur, an ferox, injustus &c. & persona, cui inferuntur, an timidus, vilis &c. tradit *Parif. d. n. 174.* citato *Mascard. ubi ante n. 18.* *Menoch. de arb. cas. 136. n. 11.* *Cravet. Ruin. &c.* Unde jam, ait *n. 177.* quòd, si quis precibus Episcopi resignet, non poterit inde annullari resignatio, quamvis aliàs precès Superiorum sint mandatum. Quòd ipsum tamen limitat *n. 180.* nisi ille Episcopus, vel Ordinarius soleat in Clericos suis votis non obsecundantes savire, ita ut in hoc casu rogamina inducerent iustum metum, pro quo citat *Abb. in c. Abbas. n. 4.* *Card. Parif. conf. 66. n. 3. vol. 4.*

Quaestio 705. An, & qualiter metus iustus probandus?

1. Respondeo ad primum: Cum metus illatus non credatur, nec praesumatur. *Azor. cit. q. 1.* *Parif. cit. q. 1. n. 71.* citans *Alciat. conf. 60. n. 20. vol. 4.* *Card. Parif. conf. 5. n. 168. vol. 4.* *Bald. conf. 63. q. 1. l. 1.* *Mascard. de prob. concl. 1051. &c.* quia delictum non praesumitur. *l. merito. ff. pro socio. Parif. n. 72.* alleganti se renunciaste ex metu incumbit onus id probandi. *Azor. loc. cit. Parif. n. 74.* citans *Mascard. de probat. concl. 1052. n. 1.* *Card. Parif. conf. 26. n. 66. vol. 3.* *Rebuff. de resiss. contract. gl. 12. art. unic. n. 2.* cum quòd metus clam inferri soleat. *Parif. n. 76.* & consistat in mente, (dicitur namque instantis periculi, vel futuri causam mentis trepidatio. *l. 2. ff. qua metus caus. Parif. n. 77.*) difficilis reputatur probationis. *Parif. n. 75.* citans *Menoch. de arb. cas. 216. n. 15.* *Card. Parif. conf. 83. n. 61. &c.*

2. Respondeo ad secundum: Metus imprimis probatur per testes *Parif. n. 80.* sic communiter scribere inquit DD. post *Abb. in c. super hoc. de renunc. & in c. 2. de resiss. Spol.* magisque creditur duobus testibus deponentibus de metu, quam mille deponentibus de spontanea voluntate, eò quòd illi deponant de minis, tormentis, & similibus, quæ sensibus percipiuntur; hi de voluntate interna, solum Deo nota. *Azor. loc. cit. Parif. n. 85. & 86.* citans *Felin. in c. in nostra. de testib. col. 2.* *Alciat. de praesump. v. g. 3. praesumpt. 7. n. 5.* *Barbat. conf. 54. col. 1. l. 1.* *Card. Parif. conf. 53. n. 62. vol. 4.* *Mascard. de probat. concl. 1053. n. 1.* *Burfatt. conf. 72. n. 48.* & alios quamplur. Et quòd, qui deponunt de metu, habeant praesumptionem pro se, argumento *c. super eo. de renunc.* ubi dicitur: nulla ratio verisimile reddit, ut quis beneficium, multis fortè impensis & laboribus acquisitum, quo sustentari debet, facile sine magna causa sponte dimittat. *Parif. n. 84.* Idque multò magis procedere ait *Parif. n. 88.* dum testes probant actus, ex quibus verisimiliter metus inferri potuit. Debere autem testes speciem & qualitatem metus dicere, & debere deponere de metu in specie, & non in genere, tradit *Parif. n. 106. juncto n. 110.* citatis pluribus. Sic etiam *Tond. qq. benef. p. 1. c. 120. n. 25.* ait cum communi, metum in specie probandum, & respectu illius actus, de quo contenditur. Secundò per literas juxta *Ruin. conf. 121. vol. 4.* *Parif. n. 82.* Tertio per conjecturas & indicia. *Azor. loc. cit. Parif. n. 99.* citans *Mascard. de prob. conclus. 1052.* *Alex. conf. 156. n. 1. l. 5.* plurimos alios. Sic quoque *Tond. qq. benef. p. 3. c. 147. n. 8.* ait; metus, cum difficilis sit probationis, probatur ex conjecturis, & facti verisimilitudine, maxime quando agitur de metu illato filio à Patre. Hæc conjectura & indicia legitime, exactè, & plene probanda sunt. *Parif. n. 102.* citans *Mascard. ubi ante n. 9.* *Alciat. Boët. &c.*

&c. Cùmque conjecturæ in jure non sint definitæ, remittuntur arbitrio Judicis. Azor. loc. cit. Paris. n. 103. citans Menoch. de arb. jud. cas. 136. n. 1. Mandos. in c. 1. n. 23. & 24. de off. deleg. Ita ut vis & effectus probationum hoc casu dependeat ex arbitrio Judicis, Tond. loc. cit. nu. 10. citans Gail. l. 2. observat. 93. nu. 6. & 7. juxta l. 3. in fine. ff. ex quibus caus. major in integ. Cùm totum negotium præsumptivum resideat in arbitrio Judicis. Paris. nu. 104. citans Mascard. de prob. Concl. 1052. num. 10. Card. Paris. conf. 66. n. 6. vol. 4. Porro ex quibus conjecturis probetur metus, vide apud Farinac. in fragm. v. metus. De cetero non posse probari metum contra judicem, dum is procedit jure; id quod tunc metus non censeatur injustus, ac consequenter teneat cessio, tradit Paris. n. 215. si verò judex procedat de facto contra jus, posse allegari metum, & illum censeari justum, tradit idem num. 216. pro primo citans Card. Paris. conf. 5. à num. 168. & seq. vol. 4. pro secundo Bartol. in l. si per impressionem. ff. quod metus caus. Natt. conf. 50. n. 11. &c.

Questio 706. An requiratur protestatio, quando fit resignatio ob metum ad effectum, ut ea postmodum possit annullari?

Respondeo negativè. Paris. l. 9. q. 1. nu. 170. citans Decium conf. 209. n. 6. ac dicens communem. Si tamen fiat protestatio, adjuvat probationem metus. Paris. ibid. nu. 191. citans Jo-And. in c. ult. de appellat. Cravet. conf. 114. in 6. non tamen sufficit absque alia probatione. Paris. n. 192. citans Bursat. conf. 72. n. 2. vol. 1. Alciat. conf. 367. n. 10. &c. Idem, nimirum quod adjuvet probationem, dicit Paris. n. 193. & 194. de protestatione clandestina, eoque magis, si jure timore imminente non fuit aulus publice protestari; quamvis, ut Paris. n. 195. & seq. protestatio talis clandestina nihil operetur in præjudicium tertii, v. g. in provisum de illo beneficio ex metu resignato, aut etiam presentatum ex metu, quando, ut habet n. 198. Tertius ille probabiliter ignoraret talem resignationem factam fuisse per metum: Secus verò, si is de hoc sciret, vel etiam fuit causa ad metum inferendum. Nam sicut prodest talis protestatio clandestina respectu ejus, qui metum infert, ita quoque videtur prodesse contra eum, qui fuit causa, ut metus ille sit illatus in resignatione facta ad instantiam provisi. Paris. nu. 199. citans Decium conf. 209. nu. 7. Ruin. conf. 121. n. 19. & seq. ac dicens, se secundum hanc opinionem consuluisse, & putare se, ab ea non esse recedendum in judicando.

Questio 707. An metus, qui intervenit in resignatione beneficii, censeatur purgatus, si per multos annos Resignans reclamavit, & egit allegando & probando metum, jam resignationem?

Respondeo: Si metus cessavit, & non viget amplius causa metus, purgabitur metus per intervallum temporis, maxime, si aliquis actus sequatur, per quem argui potest libera voluntas & consensus, v. g. in contractu ex metu celebrato, si postea sponte facta solutio. Item in matrimonio contracto per metum, si sequatur (intellige, causa metus jam sublata) cohabitatio seu concubitus. Paris. cit. q. 1. n. 205. citans Mascard. de prob. concl. 1051. n. 35. Card. Paris. conf. 170. nu. 23. & seq. vol.

4. Alciat. conf. 5. num. 9. Abb. conf. 4. n. 35. & DD. in c. de muliere. de Sponsal. 6. Si verò viget eadem causa metus, semper metus durare præsumitur, & intervallum temporis aut mutatio loci illum non purgat. Paris. num. 206. citans Decium. conf. 209. n. 7. Abb. conf. 77. n. 14. Mascard. ubi ante, n. 34. ac dicens communem, uti id exemplificat n. seq. v. g. debitor carceratus præstare cautionem de solvendo coactus, dum carcere liberatus ex intervallo solutionem facit, solutio dicitur facta eadem causa metus subsistente; nam si non solveret, posset rursus carcerari. Sic dum contractu venditionis celebrato ex metu, traditio rei vendita facta ex intervallo durante eadem causa metus, traditio hujusmodi dicitur facta per metum. Sic si maritus uxorem verberavit, quia noluit consentire alicui instrumentum, dum dein ex intervallo consensit, dicitur consensisse metu mariti. Mulier intrans monasterium ex metu, etsi in monasterio perseveraverit per plures annos, non videtur adhuc purgatus metus, si viget eadem causa metus &c. sic qui ex metu resignavit beneficium, & dein durante eadem causa metus non reclamavit, seu repetit beneficium, dicitur ex metu non reclamasse, seu non petiisse rescissionem. Quin & Paris. n. 21. citans Ferret. conf. 79. n. 12. Grat. conf. 47. l. 1. Socin. Jun. conf. 77. n. 91. vol. 1. &c. (Idque, etiam intercessisset juramentum. Paris. num. 212. citans Covar. in 4. decretal. p. 2. c. 3. §. 4. num. 1. Nattam. conf. 451. num. 3. &c.) licet actus demonstrans liberam voluntatem sequatur, adhuc præsumitur durare metus, & is actus ex eo fieri, si eadem causa metus subsistat.

Questio 708. An allegari possit, & probari metus, si in literis resignationis dicatur, quod sponte & liberè?

Respondeo affirmativè. Paris. cit. q. 1. n. 213. citans Ruin. conf. 121. nu. 11. vol. 4. (qui etiam dicat, huic assertioni Papa non stari, & per consequens eam non nocere, si aliter rem se habere ostendatur) Butr. Imol. Vitalin. &c.

Questio 709. An resignatio facta ex dolo sit nulla?

Respondeo: Esse nullam, & jure damnari talem resignationem. Azor. p. 2. l. 7. c. 26. q. 3. Paris. l. 13. q. 3. nu. 1. citans Bellam. de permut. benef. p. 7. q. 3. n. 6. Rebuff. impr. cit. de resign. dolo. n. 1. &c. cum communi juxta gl. in c. suggestum. 7. q. 1. jus liquidum Canonicum abhorret vitiosum ingressum in beneficium. c. 1. & per totum. de eo, qui mutat in possess. in 6. Paris. ibid. n. 2. non est autem deterior ingressus quam dolo. l. 1. ff. de doli excep. Paris. n. 2. Idem est de resignatione facta cum fraude, quæ enim de dolo dicitur, procedunt etiam in fraude; cum fraus & dolo sint synonyma. Paris. l. 13. q. 4. n. 1. ubi etiam n. 5. quod juxta Butrio. Anchor. Gemio. & DD. omnes in c. 2. de renanc. in 6. permutatio facta fraude sit nulla.

Questio 710. An resignatio facta dolo sit ipso jure nulla?

Respondeo affirmativè. Azor. loc. cit. q. 4. Castrop. cit. §. 5. n. 8. contra Paris. l. 13. q. 3. n. 14. citantem pro se Bellam. ubi ante, dolo enim tollit omnino libertatem, quam metus diminuit. Castrop.

strop. *ibid.* & dolo excludit consensum. Paris. l. 13. q. 3. nu. 7. ex Abb. in c. cum dilectus. in fine. de his qua sunt vi metusve caus. & dolo deceptus non dicitur consentire. Paris. *ibid.* nu. 9. cum Card. Paris. conf. 100. n. 72. vol. 1. Unde dicitur, quod dolo inductus ad aliquid faciendum sibi non prajudicat. Paris. n. 8. cum Card. Paris. conf. 25. num. 31. vol. 4. juxta totum tit. ff. & eod. de dolo. Neque obstat textus in c. redintegranda. 3. q. 1. alique, ubi dolo, & violentia equiparantur; & equiparantur enim quo ad redintegrationem, ita ut omnia sic dimissa debeant redintegrari, sed diverso modo: nam dimissa ex metu redintegrantur quod ad jus & possessionem; quia jus & possessio amissa est. At quæ dimissa sunt ex dolo, solum redintegrantur de facto, non de jure, quia solum de facto, & non de jure dimissa sunt. Castropal. loc. cit.

Questio 711. An, & qualiter dolus probandus, & presumendus?

1. **R**espondeo primò: Dolus est probandus. Paris. l. 13. q. 3. n. 16. citans Abb. in c. cum quidam. de jurejur. Card. Paris. conf. 96. n. 67. Decium. conf. 256. n. 3. & c. dolus enim regulariter non presumitur. Paris. n. 17. citans l. non omnes a barbaris. ff. de re militar. Mantica. de conject. ult. vol. 1. 2. tit. 7. n. 1. Mascard. de prob. concl. 531. in principio.

2. Respondeo secundò: Dolus cum in animo consistat, verè probari non potest. Paris. loc. cit. n. 20. citans l. dolum. c. de dolo. Corn. conf. 140. nu. 9. & ideo reputatur difficilis probationis. Paris. *ibid.* nu. 21. citans Jason. conf. 141. col. 3. vol. 3. Azor. cit. c. 26. q. 4. Et hinc probatur per leviores probationes. Paris. n. 23. citans Abb. conf. 77. n. 9. cum aliis per Mascard. concl. 530. n. 4. Facilius autem colligitur & probatur, quando tractatur de prajudicio tertii. Tond. qq. benef. p. 1. c. 64. n. 10.

3. Respondeo tertio: Dolus & fraus, seu aliquid factum dolo & fraude, probatur conjecturis, & presumptionibus. Azor. loc. cit. Paris. n. 22. citans Card. Paris. conf. 75. n. 31. vol. 1. Ruin. conf. 4. n. 10. vol. 1. & c. q. 4. n. 20. ubi quod regulare sit fraudem allegatam per conjecturas, & iudicia probari, citans pro hoc longè plures. Et licet conjectura & presumptiones sui naturæ non probent, tamè in his, quæ occultè sunt plenam probationem faciunt. Paris. num. 25. citans Butr. in c. veniens. de testibus. Mascard. de prob. concl. 530. nu. 5. Ut autem presumatur dolus, seu ut ex conjecturis resignatio beneficii censeatur fraudulenta, necessarium erit probare, quod actus cadat in utilitatem ejus, qui dolo inducitur ad hoc. Azor. loc. cit. q. 5. Paris. cit. q. 3. n. 26. citans Felin. in c. tertio loco. nu. 2. de presump. Mascard. de prob. concl. 311. n. 77. qualiter autem ipsa conjectura probari debeant, à Card. Parisio conf. 52. n. 35. vol. 4. tradi, ait Paris. n. 24.

4. Respondeo quartò: Tales conjecturae resignationis dolo expræcitate sunt, dum nulla ratio reddi potest, cur quis beneficium multo labore, & impensis quaeritur, quo commode sustentatur sine magna causa sponte resignat. Paris. cit. q. 4. n. 16. Azor. cit. q. 5. ex Rebuff. conf. 56. nu. 10. Si præcessissent minx. Azor. loc. cit. Paris. nu. 23. ex Mascard. de prob. concl. 315. ubi tales conjecturas 53. recenset, inter quas hæc, & sequentes sunt principales. Si actus sit factus clam, v. g. dimissio beneficii. Azor. loc. cit. Paris. nu. 24. citans gl. in c. consuluist. de off. deleg. v. odit. lucem. Felin. Decium. *ibid.*

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

Quando actus essent nimium vicini, & brevi tempore facti, vel nimis multiplicati. Paris. nu. 25. & 26. Tond. loc. cit. n. 13. Denique ex verisimili, & inspecta personarum qualitate colligitur, & presumitur fraus. Paris. nu. 27. & 28. Sic quoque permutationis fraudulenta iudicia, & conjectura assignantur sequentes: dum fit ab infirmo. Argumento c. 2. de renunc. in 6. Paris. cit. q. 4. num. 6. citans Federic. de permut. q. 31. Anchar. conf. 388. Mascard. de prob. concl. 178. num. 1. & c. dum fit à seno. Paris. n. 7. citans Gloss. communiter receptam in cit. c. 2. Rebuff. conf. 22. num. 2. Dum permutatur pingue cum tenui. Paris. nu. 8. citans Gambar. de pot. leg. l. 10. n. 334. Imol. in c. non liceat. n. 7. de cleric. non resid. ex Mascard. de prob. concl. 178. nu. 4. dum fit lite pendente. Paris. nu. 9. citans Gamb. ubi antè. l. 6. n. 334. dum fit in fraudem expectantium. Paris. n. 10. citans Zabarell. in Clem. unic. n. 3. de verum permut. Oldr. conf. 324. n. 6. & c. dum permutatio fit cum nepote. Paris. n. 11. citans Selv. de benef. p. 1. q. 18. n. 2. Mascard. ubi antè. n. 6. eò quod ratione sanguinis presumatur fraus. Paris. n. 12. citans l. data. c. de donat. Card. Paris. conf. 143. n. 22. vol. 4. Cravet. conf. 82. n. 6. & c. Dum post permutationem unus permutantium manet in possessione sui beneficii antiqui. Paris. nu. 13. citans Card. Paris. conf. 130. n. 6. vol. 2. Mascard. ubi antè. nu. 7. Innoc. in c. 1. de cleric. non resid. Qui conjecturam hanc magni faciat, dum permutatio fit clam. Paris. nu. 14. citans Bartol. conf. 60. col. 3. vol. 5. Rebuff. conf. 22. num. 2.

Questio 712. An resignatio facta seu extorta vi teneat, sive an eadem, qua dicta sunt de resignatione facta metu, dolo, fraude quod ad nullitatem, locum quoque habeant in resignatione facta vi?

Respondeo affirmative. Azor. cit. c. 26. q. 6. Paris. cit. q. 4. c. 29. citans Butrio. in c. super hoc. n. 6. de renunc. in 6. Rosiniac. de benef. c. 16. n. 5. 10. 11. Rebuff. in pr. tit. de renunc. vi dol. Aitque justificari id tum ex Rubrica, & toto tit. de his, quæ vi, metusve causâ, in quo fit mentio de vi & metu, & hæc duo pacificari & producere eundem effectum, pro quo citat Bossium in pr. criminal. tit. de pluri-bus violentiis Item ex c. 2. quod vi metusve, ubi: quæ metu & vi sunt, de jure debent in irritum revocari, & c. 3. ubi: quæ vi metusve causâ sunt, carere debent robore firmitatis. Verùm licet vis metui in omnibus equiparetur, non videtur tamen equiparari dolo in hoc, quod is ipso jure reddat nullam resignationem, ob eandem rationem supra datam pro hoc. De cetero sicut dolus, ita & vis, quia delictum est, non presumitur, nisi probetur. Paris. cit. q. 4. n. 31. citans Barthol. in l. geris. ff. acquirend. hered. Card. Paris. conf. 67. n. 61. vol. 3. & c. lic quoque probanda species violentiæ illata, Paris. n. 33. citans Menoch. conf. 2. n. 327. Alciat. in l. interpositas. n. 3. c. de transact. Probari autem potest per testes deponentes, se vidisse N. cum armis inferentem violentiam. Azor. cit. q. 6. Paris. num. 34. juxta quod colligitur ex toto tit. ff. ad l. Julianam. de vi. & ibi Barthol. & DD. alii; eò quod, ut Paris. n. 35. ex Anchar. conf. 212. Alex. conf. 156. l. 5. Natt. conf. 240. n. 10. l. 2. Arma enim etiam si sunt ad latus, & non extracta, inferunt vim. Atque ita illi, cui vis illata, competit actio spoli, Azor. loc. cit. Paris. n. 36. ex Aut. de Butrio in c. 2. n. 10. de restit.

Gg

spol.

Spol. Fictus restitutio, etsi jam alteri facta collatio. Paris. n. 37. citans Rebuff. in pr. tit. de renunc. vi facta. num. 2. qui etiam id limitat, nisi vis esset illata à Judice de causa cognoscente.

Quaestio 713. In specie, an censetur vim passus in resignatione beneficii, qui resignat, seu cedit beneficio suo propter vexationes, quibus gravabatur ab Episcopo?

Respondet affirmativè Azor. cit. q. 6. in fine. Paris. cit. q. 4. n. 38. citans Gemin. & Præposit. in c. quam periculosum. 7. q. 1. ac dicens communem; censet tamen Paris. num. 39. citatò pro hoc Sarn. de infirm. resign. q. 10. c. ult. Majol. de irregul. l. 3. c. 6. nu. 9. posse in hoc casu repeti beneficium, si calore iracundiæ motus id resignavit.

Quaestio 714. An rata & firma sit renuntiatio facta, postquam quis beneficio suo spoliatus est?

Respondeo: Talem resignationem esse nullam in hoc sensu, quòd veniat rescindenda, & spoliato dari, seu dandam restitutionem in integrum. Castrop. cit. §. 5. nu. 6. Azor. cit. c. 26. q. 7. Paris. l. 13. q. 5. n. 1. citans quamplurimos juxta c. sollicitè, de restit. spol. Idque ob præsumptionem coactionis, dum, ut dicitur cit. c. sollicitè, verisimile non est, quòd sponte juri suo renunciavit, qui renunciavit spoliatus. A. A. iidem. atque Paris. loc. cit. n. 3. juxta gl. in cit. c. sollicitè. v. quia, hanc esse præsumptionem juris, contra quam non admittitur probatio: qui etiam pro confirmatione responsonis n. 8. illud adducit, quòd in spolio ferè semper adfit vis & metus. Quin etiam procedit responso in resignatione facta cum juramento, ita ut eo non obstante, possit ac debeat talis restitui. Paris. loc. cit. nu. 16. citans Berojum, in cit. c. sollicitè. n. 1. & ibi communiter alios; juramentum enim tale præsumitur præstitum, & extortum vi, metu, dolo, cum sequatur naturam actus, super quo interponitur. Paris. n. 18. citans quampl. Porro spoliatus, cum retineat proprietatem, non autem possessionem, quippe quò spoliatus est. Paris. n. 6. per hujusmodi resignationem resignatur proprietas, non verò possessio; cum nemo dare possit, quod non habet. Paris. ibid. actionem verò spoli nunquam intelligi cessam, nisi expressè dicatur. Paris. n. 15. Limitationum variarum loco deservient responsones ad plures quaestiones sequentes.

Quaestio 715. Quenam, & qualiter probare teneatur resignans post spoliationem, ut possit restitui?

1. **R**espondeo primò: Debere probare duo, nimirum se possedisse, cum spoliaretur, & jus saltem coloratum habuisse in illo beneficio. Castrop. Azor. l. cit. Paris. cit. q. 5. à nu. 86. per plures n. seg. Ratio prioris est, quòd qui possidet rem, eà spoliatus dici nequeat juxta vulgarem regulam. Paris. nu. 88. ex Menoch. in prælud. recap. poss. n. 1. siquidem privatio supponit habitum. l. decem. §. de æm. ff. de verb. oblig. Paris. n. 89. Ratio secundi est, quòd, licet in profanis sufficiat sola probatio possessionis, in quibus etiam prædo est restituendus, in c. in literis, de restit. spoliat. Paris. n. 95. in beneficialibus tamen non sufficit, utpote in quibus exactior probatio requiritur. Paris. n. 96. citans Ro-

tam decis. 20. de restit. spol. in antiq. & Innoc. in c. constitutus. de filiis presbyr. cum in his prohibeatur vitiosus ingressus, juxta c. 1. de mirt. in possess. Paris. n. 96. Unde jam, licet possessio inferat præsumptum titulum, c. si à sede. de præb. in 6. non tamen ex sola probatione possessionis in beneficialibus oriretur effectus restitutionis in spolio; cum ad beneficium restitui non queat carens canonicè institutione, quæ ex stylo saltem deducenda est ex coloratione justì ingressus, Paris. nu. 98. 99. & 100. citans plures textus, & A. A. & sic in beneficialibus spoliatus debet possessionis suæ titulum justificare. Paris. n. 101. citatis etiam pro hoc quampl.

2. Respondeo secundò: Sive contra tertium, sive contra ipsum resignatarium resignans agat spolio, duram proxis esse illi provinciam potissimum in firmando primo extremo, nempe possessione beneficii ab eo habità, ait Lott. l. 3. q. 14. nu. 96. ed quòd, ut addit, concludentes, & plena exigantur probationes, propter naturam istius possessionis, quod, licet summarii sit processus, sit tamen maximi præjudicii, atque hanc esse communem, ut Menoch. de remed. recap. poss. remed. 15. nu. 408. & 413. & quam Rota sit perpetuè amplexa apud Verall. decis. 328. nu. 6. & 7. p. 2. Quin & præter rigorem hunc in probando primo extremo facillime resignanti obstituram spontaneam possessionis abdicacionem, ait Lott. ibid. nu. 111. juxta Rotam decis. 2. de rer. permut. in novis. Et quidem, si dirigatur actio contra tertium, extra dubium est, debere fieri tunc articulos, & super illos testes examinari, qui bene concludant, ait Lott. nu. 97. Si verò agatur contra ipsummet resignatarium eodem modo exigitur probatio. Lott. n. 100. Neque ad hoc extremum possessionis probandum confessio resignatarii, præsertim non geminata de possessione resignantis opitulabitur multum, si attendatur simplex factum resignationis; cum possit quis resignare jus, quod habet absque eo, quòd sit in possessione illius, adeoque ex actu resignationis inferri nequeat ad talem possessionem. Lott. n. 100. & 101. Sed & ob eandem rationem enunciatio ipsiusmet resignantis de propria possessione non attenditur. Lott. num. 102. Atque ita hæc in re simultanea confessionis, nempe facta à resignatario, & resignante argumentum de nihilo inferri; quia enunciatio circa non necessaria ad actum non probat, etiam inter ipsos enunciantes. Lott. n. 103. & 104. Quamvis ita simultanea confessio serviat ad probationem alterius extremi, nempe tituli colorati. De quo mox.

3. Respondeo tertio: Non tamen exigitur exacta probatio veri tituli, sed forma quædam extrinseca seu facie valida, & sic possessionem primam ex aliquo colore justificare, Paris. l. 13. q. 5. nu. 102. citans Menoch. de recap. poss. remed. 15. nu. 463. Imol. in c. ex parte. de restit. spol. Bellam. decis. 455. Lap. Gemin. & c. Probatur autem hic color ad effectum restitutionis super spolio in beneficialibus, Primò, si probetur spoliatum habuisse ab eo beneficium, qui habebat auctoritatem instituendi, Paris. n. 103. citans Innoc. & Butr. in c. in literis, Jo-And. in addit. ad speculator. in rub. de restit. spol. & plures Rotæ decis. Neque requiritur, ut spoliatus ostendat literas. Paris. 105. citans Cassad. decis. 8. num. 1. de restit. spol. Sed probatur etiam ex sola supplicatione signata. Paris. n. 106. citans Sarn. in reg. de non judicando q. 5. Mohed. decis. 306. & c. Secundò probatur iste color ex confessione licet obiter

er facta per spoliatorem. Paris. n. 107. citans Sarn. de triennali. q. 39. Felin. in c. olim num. 11. de rescrip. Rotam decis. 19. de restit. spol. in novis &c. sic etiam tradit Lott. loc. cit. n. 104. ubi: Simultaneæ confessionis, nempe factæ à resignante, & resignatario de possessione resignantis operari potest respectu tituli, & coloris illius, ita, ut probato primo extremo, non possit resignatarius excipere de defectu tituli colorati respectu probationis possessionis, etsi secus sit quod ad effectum adjudicationis in petitorio, ut Lott. nu. 105. dicens, sic distinxisse Rotam decis. 19. de restit. spol. in novis. Tertio ex probatione diuturnæ possessionis. Paris. n. 108. citans Abb. Butr. & AA. communiter in cit. c. in literis; quia ex longa possessione beneficii oritur præsumptio ingressus Canonici, Paris. nu. 109. citans Roman. conf. 117. in fine, sufficit autem possessio decem annorum. Paris. nu. 111. citans Felin. in c. illud. n. 6. de præsump. Anchar. conf. 117. in fine. & alios. Et sic longo tempore reputatus Clericus, & existens in quali possessione beneficii, etiam curati, habet intentionem fundatam, licet non habeat literas Ordinum, & præsumitur ordinatus. Paris. nu. 112. citans Hof. Butr. Abb. & DD. communiter in cit. c. illud. de præsump. Sic ei, qui per 30. annos possedit beneficium, præsumitur facta collatio, licet non habeat literas collationis, Paris. nu. 113. juxta eisdem AA. ll. cit. Decium. conf. 118. n. 2. Reputaturque tunc calumnia facta petitoris petentis literas. Paris. nu. 114. citans Gemin. in c. si Judex. §. ult. nu. 4. de sent. excom. in 6. testans, licet responsum à S. Congregat. Episcoporum in Nolensi visitat. Quarto probatur color & titulus ex testimonio de auditu à spoliato, qui possidebat. Paris. n. 116. citans Bellamer. decis. 455. in fine. Felin. in c. ex parte. de restit. spol. Rotam decis. 8. eod. tit. in novis &c. Quinto probatur coloratus titulus ad favorem resignatarii agentis super spolio ex narrativa resignationis facta in literis expeditis continentibus reservationem certæ pensionis ad favorem resignantis. Paris. nu. 117. citans Sarn. de triennali. q. 39. in fine. testantem sic resolutum, à Rota. Atque ita ad hunc colorem probandum sufficit probatio levis. Paris. nu. 118. citans Mascard. de probat. conl. 1322. n. 1. cum etiam probetur ex institutione, etiam non confitio de præsentatione. Paris. n. 119. ex Rebuff. de pacif. poss. n. 32. Quin & per expectativam. Paris. nu. 121. ex Sarn. de triennali. q. 24. nu. 4. restante, sic sæpe decisum à Rota. Unde jam inferitur, si ad restitutionem spoliati in beneficiis requiratur probatio tituli, non esse dandam restitutionem ei, qui beneficium possidere non potuit, nec potest; cum clarè & notoriè constet de jure non petentis, & frustra tractetur de possessione cum eo, qui possidere non potuit nec potest. Paris. nu. 123. & 124. id pluribus. seq. n. exemplificans, v. g. in laico intruso, excommunicato, & ut habet n. 137. in omnibus casibus, in quibus constaret de notorio defectu proprietatis; et quod in his casibus non est spoliato concedenda restitutio ad beneficium, pro quo citat Cravert. conf. 190. n. 8. Menoch. de remed. recup. possess. remed. 15. num. 438. Mascard. de prob. conl. 1326. &c. Item in omnibus casibus, in quibus objicitur alicui, quod ipse jure privaretur dominio, & possessione; et quod, cum ipse jure sit privatus, non dicatur posse possidere, juxta gl. in c. quo jure. d. 8. ut habet Paris. nu. 138. & 139. citans Menoch. ubi ante nu. 330. P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

Abb. in c. item cum quis. n. 9. & 10. de restit. spoliar. & plures alios.

Questio 716. An resignatio facta post spoliationem coram Iudice competente valeat, ita ut in eo casu restitutio non debeat?

Respondeo affirmativè. Castrop. cit. §. 5. nu. 7. Azor. cit. c. 26. q. 7. Paris. l. 13. q. 5. n. 21. citantes Abb. in c. sollicitè. de restit. spol. n. 10. Rebuff. in pr. tit. de vi in resign. contra Menoch. de recup. poss. remed. 1. n. 277. motum hac ratione, quod resignatio fieri non possit nisi, in manibus Papæ, Episcopi, aut alterius Superioris. Siquidem auctoritas judicis de causâ cognoscentis pergat, & excludit omnem suspensionem violentiæ, & metus. AA. iidem, uti & Card. Paris. conf. 96. nu. 39. vol. 1. Bartol. in l. frater à fratre. nu. 51. ff. de condic. indeb. & alii apud Paris. loc. cit. nu. 22. qui etiam nu. 25. respondet ad rationem Menochii; quod judex ratione causæ coram ipso pendens dicatur Superior, cum habeat jurisdictionem, quodque auditor Rotæ possit recipere cessionem litis & causæ coram eo pendens.

Questio 717. An resignatio facta post privationem, ubi certò constat eam factam sine vi & metu, valeat, & nequeat rescindi?

Respondeo affirmativè. Azor. loc. cit. Paris. cit. q. 5. num. 8. citans Abb. in cit. c. sollicitè. Menoch. de recuperand. poss. remed. 1. n. 267. & 276. ac dicens communem, quamvis Paris. nu. 33. dicat, Rotam in Abulensi. 29. Decemb. 1557. in contrarium firmasse, nempe dandam restitutionem non obstante quacunque resignatione, etiam spontaneâ postea securâ, et quod non videatur renunciatum actioni spoli, nisi expressè dicatur secundum stylum Rotæ: quin & expressè ait Paris. n. 35. hanc ipsam Rotæ decis. de plano procedere, seu concedendam restitutionem non obstante resignatione quacunque etiam spontaneâ, quoties resignatio facta fuit in favorem illius, qui spoliavit; secus, si facta in favorem alterius ex aliqua causa, v. g. quia resignans senex, vel non potest, vel non vult litigare &c. De cetero ratio responsionis est, quod resignatio spontanea sit valida, & apparente veritate de non metu & violentiâ, cesset præsumptio metus & violentiæ; idque argumento cit. c. sollicitè. ubi dum ait Papa, non esse verisimile aliquem sponte renunciare post spoliium, satis indicat, quodsi contrarium appareat, cesset dicta præsumptio. Paris. à nu. 29. dixi, ubi constat resignationem post spoliationem factam sine metu, & violentiâ; nam in dubio, resignatumne sit sponte, nec ne, non præsumitur resignatio post spoliium facta sponte. Azor. loc. cit. Paris. num. 36. et quod actus præsumatur factus ob causam, quæ præcesserit. Paris. ibid. ex Barbat. conf. 11. col. 6. in fine. l. 2.

Questio 718. An teneat resignatio facta post spoliium per Procuratorem ad resignandum constitutum sponte ante spoliationem?

Respondeo affirmativè. Castrop. Azor. ll. cit. Paris. cit. q. 5. nu. 37. citantes Menoch. ubi ante. remed. 1. num. 272. Abb. in c. sollicitè. nu. 11. & ibi AA. communiter, Dum enim sponte & liberè ante spoliationem fuit constitutus Procurator, ad

huc dicitur resignatio libera & spontanea, etiam si Procurator resignavit post spoliationem; cum facta per eum resignatio trahatur ad diem mandati, quando non aderat spoliatus, & consequenter nec vis, nec metus. Paris. n. 38. & ex eo Azor. Adde, quod, ut ibidem, dum constituitur Procurator ad resignandum, Principalis videatur beneficium resignandum habere pro derelicto, juxta dictum Abb. in cir. c. sollicitè. nu. 11. quemadmodum quis constituens Procuratorem ad adeundam hereditatem, eo ipso censetur hereditas adita ex illa animi declaratione. Paris. n. 39. juxta l. Paulus per Procurat. ff. de acquir. hered. & Cujatium l. 1. observat. juris c. 34.

Questio 719. An valida sit & firma resignatio facta post longum tempus à spoliatione, Resignante nihil de spoliatione conquesto?

Respondeo affirmativè; Cessat enim tunc præsumptio violentiæ continuatæ; quia dum nemo præsumatur velle jactare suum, si resignans metu fuisset inductus, de eo conquereretur. Castrop. Azor. ll. cir. Paris. nu. 41. & 42. citans Butrio in c. sollicitè. Menoch. ubi antè. nu. 278. Limitat tamen responsum Paris. à n. 43. si facta fuerit resignatio in favorem tertii, qui non spoliavit, & si de omni casu constet, quod resignans non fuerit conquestus, quia durabat eadem causa metus; durante enim eadè causâ metus voluntas semper dicitur meticulosa. l. 2. c. quod metus causâ. Ac ideo poterit petere talis resignans restitutionem, quando poterit, ut Paris. n. 45. Et resignans post spoliatum, qui non fuit admittus, admittendus erit ad probandum, id se non fecisse, quia timebat, vel vis inferebatur, aut mina. Paris. n. 47. in fine. Argumento c. sollicitè. Quod autem Trid. c. 19. sess. 25. de regular. statuit, ut elapso quinquennio non possit præterens per vim & metum se ingressum religionem, reclamare, etiam si toto illo quinquennio duraverit eadem causa vis & metus, ut censuit S. Cong. Concil. 21. Aug. 1572. dum Concilium quasi præsumptione quadam vult, ut post quinquennium nemo audiat. Id inquam speciale dicit. Paris. n. 46. non trahendum ad præsentem casum. De cetero Castrop. annum statuit, post quem facta resignatio sit firma.

Questio 720. An teneat, & firma sit resignatio facta post spoliatum, ubi resignans pepigisset cum spoliatore, se non acturum possessorio adversus spoliatum?

Respondeo: Esse firmam, & talem non esse restituendum, Paris. cir. q. 5. num. 48. citans Menoch. ubi suprâ remed. 1. n. 261. Card. Paris. conf. 1. n. 151. vol. 1. Abb. in c. sollicitè. de restit. spol. n. 16. Rebuff. & c. potest enim spoliatus cedere actione spolii, Paris. n. 49. juncto n. 84. & 85. (ubi: notanda conclusio communiter recepta, quod actio spolii competens super beneficio potest cedi in favorem alicujus, & ideo potest quis promittere per pactum se non acturum spolio) Azor. loc. cir. cum communi DD. in c. sollicitè. & hoc modo, nempe paciscendo, ut dictum, ei ceditur. Paris. ibidem. Validum autem & firmum est tale pactum, non secus ac firmum est pactum post furtum, ne furti agatur, & ne ablatum restituatur. l. si unus. §. pactam. ff. de pactis, sicut & pactum de non molestando possessorem, ut Menoch. loc. cir. n. 283. Adeo-

que & resignatio facta post tale pactum est firma. Paris. n. 50. & 51.

2. Proceduntque hæc à fortiore, si interpositum quoque juramentum; licet enim resignatio etiam cum juramento facta post spoliationem non impediat restitutionem, juramentum tamen præstitum postea de non agendo, impedit, ne possit intentari remedium restitutionis. Paris. nu. 52. citans Abb. in c. sollicitè. in fine. Menoch. ubi antè. n. 287. & 295. Card. Paris. loc. cir. & c. juramentum enim, ut dictum suprâ, debet servari, ubi potest sine interitu salutis æternæ, c. cum contingat, de jure jur. c. quamvis, de pactis in 6. Paris. num. 53. citans D. Tho. 2. 2. q. 89. a. 7. Covar. in cir. c. quamvis. p. 1. §. 6. n. 6. Alciat. in cir. c. cum contingat & c. Unde & patet differentia inter resignationem, pactum, & juramentum facta post spoliationem; resignatio enim spectat jus proprietatis, & non possessionis. Pactum de non agendo possessorio, vel non molestando concernit ipsam possessionem. Paris. cir. n. 53. ex Abb. in c. sollicitè. Neque obstat cir. c. sollicitè, dum à pari procedere censet resignationem, & juramentum facta post spoliationem ad effectum, ut tam hoc, quàm illa dicatur facta ex metu; nam licet præsumatur metus, ut dicitur cir. c. purgatur tamen ille per verba apponi solita à Notariis de stylo in instrumento, in quo dicitur sponte jurasse, nullo metu & c. Paris. n. 54. citans Abb. Butr. & Imol. & alios passim in cir. c. sollicitè. Card. Paris. conf. 5. n. 187. vol. 4. & c. cum hujusmodi præsumptio resultans ex verbis instrumenti tollat aliam præsumptionem legis, juxta l. nam ita divus ff. de restit. in integ. c. literis, de præsump. Paris. n. 55. & hoc, etiam si dicta clausula passim ex stylo potius, & Notariorum consuetudine apponatur citra partium voluntatem. Paris. n. 56. citans Abb. in c. cum contingat. Ruin. conf. 159. n. 16. l. 3. decium & c. quamvis inter pactum, & juramentum metu extorta & alia accedat differentia maxima, nempe quod juramentum etiam in hoc casu servandum, nisi absolutione remittatur, quod in pacto locum non habet. Paris. n. 57.

3. De cetero pactum illud de non agendo possessorio, seu de non molestando intelligitur tam de molestia juris, quàm facti juxta suam significationem. Paris. n. 58. citans Ruin. conf. 48. n. 9. l. 2. Decium, conf. 581. n. 11. addensque nu. 59. ex Menoch. loc. cir. nu. 285. idem esse de verbo controversia, cum eadem sit significatio verborum molestia & controversia, juxta gl. & Bartol. in l. Lucius. §. tres heredes. ff. de pactis. Quod si tamen hujusmodi pactum fieret ante spoliationem, non valeret, & eo non obstante, si postea fuit spoliatus, erit restituendus. Paris. n. 61. citans Abb. in c. sollicitè. eo quod tale pactum esset contra bonos mores. Paris. n. 62. citans l. si unus. §. pacta. ff. de pactis. Card. Paris. conf. 92. n. 21. vol. 4. Pacta autem, quæ sunt contra bonos mores, sunt nulla ipso facto, juxta gl. in c. ult. de pactis, uti etiam ea, quæ præstant materiam delinquendi (uti esset hoc pactum) l. convenire. ff. de pactis. Paris. n. 63.

Questio 721. An resignanti post spoliatum concedatur restitutio, si resignavit in favorem tertii, à quo spoliatus non fuit?

Respondeo affirmativè, Azor. cir. c. 26. q. 7. Paris. cir. q. 5. n. 69. citans plures pro hoc Rota decisiones, contra Cassad. decis. 4. de restit. spol. Rationem dat n. 70. quod licet talis Resignans ces-

serit

ferit jus, dominium & possessionem, non tamen actionem spoli, quæ post cessionem spontaneam duret & vigeat; & de stylo Rotæ nunquam censetur cessa actio spoli, nisi expressè dicatur. Unde licet cesset ratio *cit. c. sollicitè*, militet tamen hæc, quòd non sit renunciatum actioni spoli.

2. Limitat tamen responsum Paris. à n. 72. ut non procedat primò, si resignans post spolum in favorem tertii cederet etiam actionem spoli. Secundò, si constaret resignasse ex aliqua causa, rum enim non esse restituendum ait n. 73. Tertio, si spoliatus fuisset subrogatus in locum Resignatarii, etiam quoad possessionem, ed quòd, cum iste subrogatus, qui eum spoliavit, non possit simpliciter dici tertius; cum sit subrogatus in locum Resignatarii, & sicut non poterat agere contra illum, ita nec contra subrogatum. Paris. n. 75. Quodsi ille tertius, in cujus favorem facta resignatio, post spolum sit subrogatus etiam quoad possessionem, nihilominus adhuc resignantem posse agere de spolio, & non Resignatarium illum, tenet Paris. n. 78. contra Bellam. *decis. 351. sub rubric. de prob. ed quòd subrogatus etiam quoad possessionem non videatur subrogatus quoad actionem spoli, nisi expressè fiat mentio de spolio in subrogatione*, ut Sarn. *ad reg. de triennal. q. 11. n. 13.* attestans hunc fuisse stylium sui temporis apud Paris. n. 79. & quia actio competens spoliato est actio personalis, & ideo non transit in subrogatum, qui nec est læsus, nec spoliatus. Paris. n. 80. citans Rotam in *Pampilon. Prioratus, 11. Maji, 155.* Limitat tamen hoc ipsum Paris. n. 83. ita ut, si mortuo spoliato, Papa conferat, & gratiosè subroget, gratiosè subrogatus possit agere spolio.

Quæstio 722. An post factam spontaneam resignationem spoliatus illo eodem beneficio sit restituendus?

1. Respondeo negativè. Paris. *cit. q. 5. n. 141.* citans Innoc. in *c. super hoc. de renunc. n. 1.* Sarn. *de triennal. q. 24. col. 2.* Rebuff. in *pr. tit. de vi in resign. adhib. Roffiniac. de benef. c. 26. n. 20.* Menoch. *cit. remed. 1. n. 297 & 299.* Navar. in *c. accepta. in opposit. 7. n. 2. de restit. spol.* & Rotam in *Abulens. Canonie. 16. Jun. 1598.* Siquidem ad dandam restitutionem in beneficiis requiritur titulus, ut dictum supra; ille autem, qui spontè resignavit, nullum amplius habet titulum; cum amiserit, nedum titulum, sed etiam possessionem, ut Innoc. communiter receptus in *c. quod in dubiis. de renunc. adeoque non potest agere actione spoli, quæ non competit ei, qui spontè possessionem amisit, ut Abb. in c. cum in literis. de restit. spol. n. 26. & sic notorius defectus impedit restitutionem. Paris. à n. 122.*

2. Limitanda responsio primò: ita ut, si Resignans spoliatur, antequam sit admissa resignatio à Superiore, possit agere spolio; ed quòd, ut renunciatio suum consequatur effectum, debeat à Superiore acceptari, ita ut eà admissio non facta, non perdat beneficium, juxta dicta alia, Paris. n. 152. citans Nav. *ubi antè. n. 26.* Menoch. *ubi antè. n. 303.* & DD. communiter in *c. sollicitè.* contra Gl. Innoc. *Hoff. in c. admonuit. & in c. quòd in dubiis.* contrariò nixos fundamento; quòd nimirum per resignationem non acceptatam admittatur possessio & proprietates, eaque præjudicet resignanti, non Superiori.

P. Lauren. Fori Benef. Tom. III.

3. Limitanda secundò: ita ut, si post factam resignationem spoliatus sterilesset in possessione, & dein ejectus fuisset, posset agere de spolio ad recuperandam possessionem, non obstante exceptione resignationis. Paris. n. 156. citans Abb. in *c. sollicitè. n. 8.* Menoch. *ubi antè. n. 299.* Navar. *ubi antè. n. 9. & 12.* & plurimos alios, ed quòd incumbendo post resignationem possessioni, videatur recuperare naturalem. Paris. n. 157. citans Gl. in *c. causum. de præscrip. Calder. conf. 4. de renunc. in fine.* Idem tradit *Lott. l. 3. q. 14. n. 89. & 90.* ubi: cum ante publicationem resignationis non sit perfectè jus quæsitum Resignatario, Resignans legitime incumbit possessioni; & si spoliatur per tertium, (qualis reputatur omnis, qui diversus est à Resignatario, etiam si, quantum quoad hunc effectum, sit successor illius in beneficio; cum non habeat jus à prædecessore, sed à collatore. *Lott. loc. cit. n. 98.* subjungens n. 99. id intelligendum, nisi lis fuerit cum resignatario inchoata, ed quòd tunc respectu litis, & illius status iste successor non habeatur pro tertio, sed pro eodem, ut Gl. in *c. ult. ut litè pend. v. in isto statu*) competit ei actio spoli. Non requiritur etiam, ut possessio hæc fuerit per quatuor annos, vel etiam per annum, sed sufficere, quòd fuerit per menses aliquot, tradit Paris. n. 158. sic multoties à Rota *decisum referens.* Porro procedere hoc de plano in resignatione in favorem, non verò in ea, qua fit simpliciter; ed quòd in hac hoc jus statim abdicetur, ait Paris. *nu. 157. juncto n. 159.*

4. Sublimitanda etiam hæc postrema limitatio, ita ut, si resignans post resignationem persistens in possessione spoliatur ab ipso Resignatario, non sit restituendus. *Lott. loc. cit. n. 91.* citans *Castad. decis. 4. de restit. spol. n. 6.* Paris. n. 160. citans *Menoch. ubi antè. n. 304.* *Bursatt. conf. 4. n. 6. vol. 4.* Rotam in *Albiganens. Canonie. de Januario 1579.* ed quòd tunc cesset hæc actio propter implicitum resignantis consensum ab initio. *Lott. cit. n. 91.* & spoliator dicere possit, possessionem esse suam, & impedire restitutionem. Paris. n. 161. Idem tradit *Lott. loc. cit. n. 92.* fore, si spoliaretur per ipsum Resignatarii successorem. Quod tamen limitat n. 92. hæc ratione: nisi tamen facta proponeretur resignatio sub aliqua conditione per Resignatarium implenda, eà enim non impletà pariter contra eum datur hæc actio; cum hoc casu cesset prætextu ratio præstiti à resignante consensu, Unde jam non fit restitutio, quoties ex actis constat de dominio spoliatoris. Paris. *nu. 162.* citans *Natta. conf. 563. n. 30. l. 3.* *Cravet. conf. 259. &c.* vel quoties de illius dominio constat per sententiam. Paris. n. 163. citans *Card. Paris. conf. 1. n. 163. vol. 1.* Rotam *decis. 3. de restit. spol. in novis. n. 6.* puniendum nihilominus Resignatarium spoliatorem ob violentiam, cum proprià auctoritate non possint occupari spiritualia, juxta *c. causam in fine. de præscrip.* ait Paris. n. 164. citans *Menoch. ubi antè. remed. 13. n. 74. & 75.* Bellam. &c. & spoliatus consequatur damna, & expensas factas ob spolum. Paris. n. 165. citans *Menoch. ubi antè. remed. 1. n. 305.* Innoc. in *c. super hoc. de renunciat. col. 2.* Berojum in *c. sollicitè. n. 24.* quin & contra eundem daretur ipsa actio spoli, si capta esset ab eo possessio licet motà super validitate resignationis. *Lott. loc. cit. n. 94.* citans *Rotam decis. 1. de renunc. in novis.*